

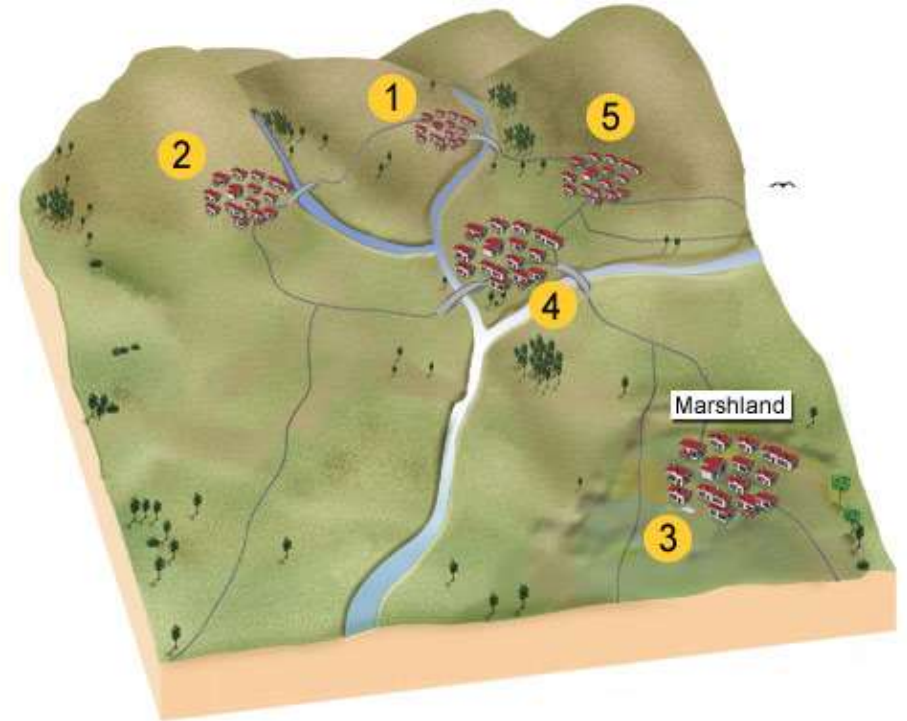
BÖLÜM II

YERLEŞME

1. Yerleşmeyi Etkileyen Faktörler

1.1. Ekonomik (İktisadi) Faktörler

Avcılık-Toplayıcılık

1. Otlatma

Tarım

Üretim

İşlenme, işletme

Ticaret

2.1. Kültürel Etkenler

2. Yerleşme tipleri

YERLEŞMEYİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

SINIRLAYANLAR

Denizler

Buzullar

Soğuk-sıcak çöller

Bitki örtüsü

Topoğrafik özellikler

Verimsiz Topraklar

yerleşme üzerinde etkisi olan faktörler

Fiziki faktörler

Klimatik faktörler

Topoğrafik faktörler

Toprak Faktörü

Hidrolojik faktör

Bitki örtüsü faktörü

Beşeri Faktörler

Tarım

Ticaret

Ulaşım

Madencilik

Turizm

Sanayi

2.1. Kır yerleşmeleri

Geçici yerleşmeler

1-Kırsal yerleşmeler

Köy altı yerleşmeleri:

Yayla

Kom

Mezra

Ağıl

Oba

Divan

Çiftlik

Dam

Diğer köy altı yerleşmeleri (Yazlık siteler, bağ evi, taş ocağı, değirmen, benzinlik, vb.)

- Mahalle:

Köy olabilme potansiyeline en yakın köy altı yerleşmesidir. Ev sayısı 5-35 arasında değişebilir. Batı Karadeniz Ege ve Marmara bölgelerinde bu yerleşmelere rastlanır.

Akcaabat Ortamahalle

- Divan:

Genellikle Kuzeybatı Anadolu'da Sinop, Bolu, Sakarya ve Kocaeli de rastlanan birbirinden uzakta kurulmuş olan ve birlikte bir köyü oluşturan mahallelerin her birine Divan denir. Her divan birkaç evden oluşur. Ekonomisi tarıma dayalıdır.

http://boynuyogun_koyu.sitemynet.com/

- Çiftlik:

Bir veya birkaç ev ile tarım arazisinden oluşan yerleşmedir. Başta Trakya olmak üzere Batı Anadolu Akdeniz ve İç Anadolu'da rastlanır. Çiftliklerin bazılarında hayvancılık bazılarında tarım yapılır. Her iki ekonomik faaliyetin de birlikte yürütüldüğü çiftliklerde vardır.

Ayder Yaylası, Rize.

Yusufeli, Artvin.

Çiftlik, Ankara.

Bağ evi, Kastamonu.

TOPLU YERLEŞMELER

Neden?

Dağınık Toplu Yerleşmeler

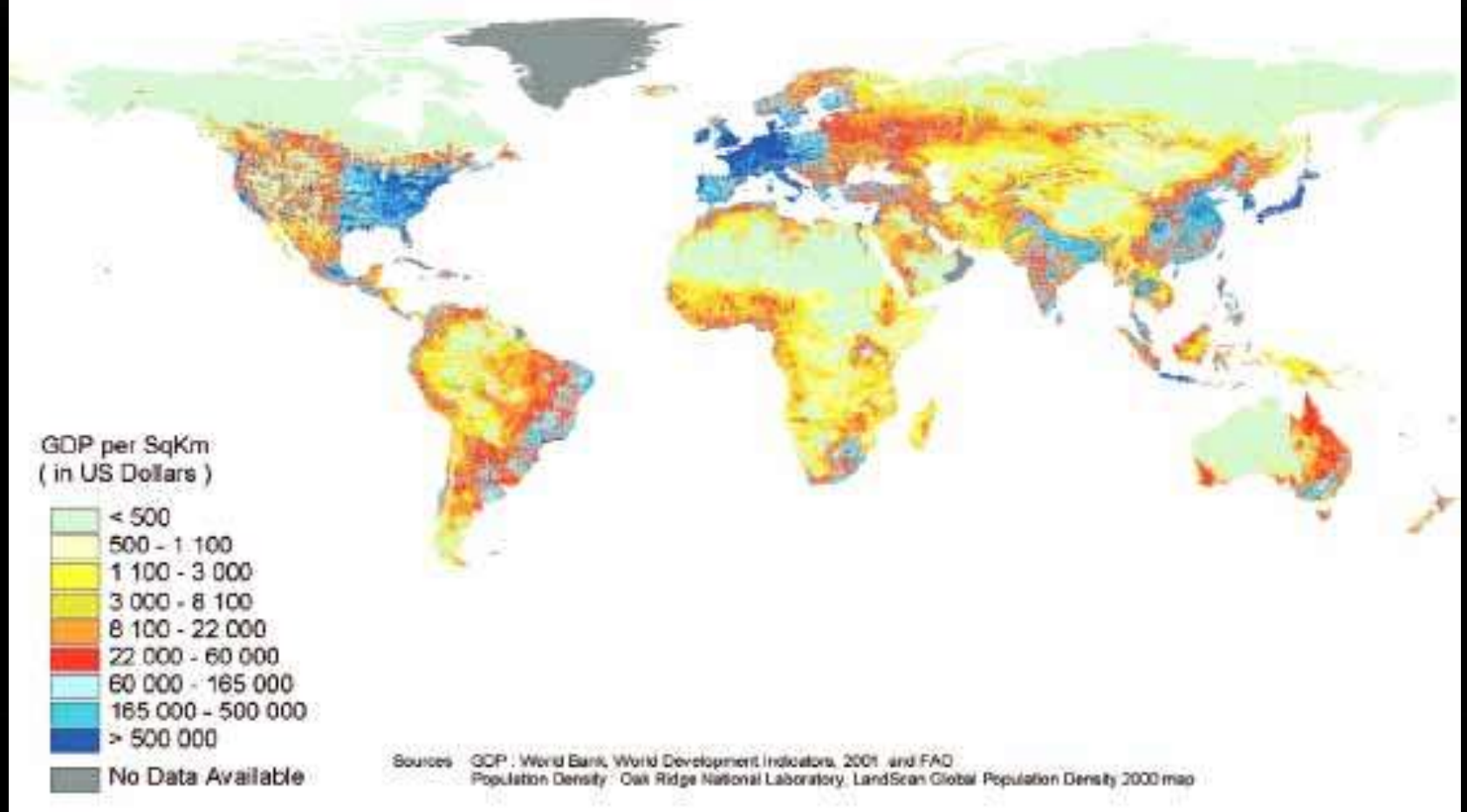
Dağınık yerleşmeler

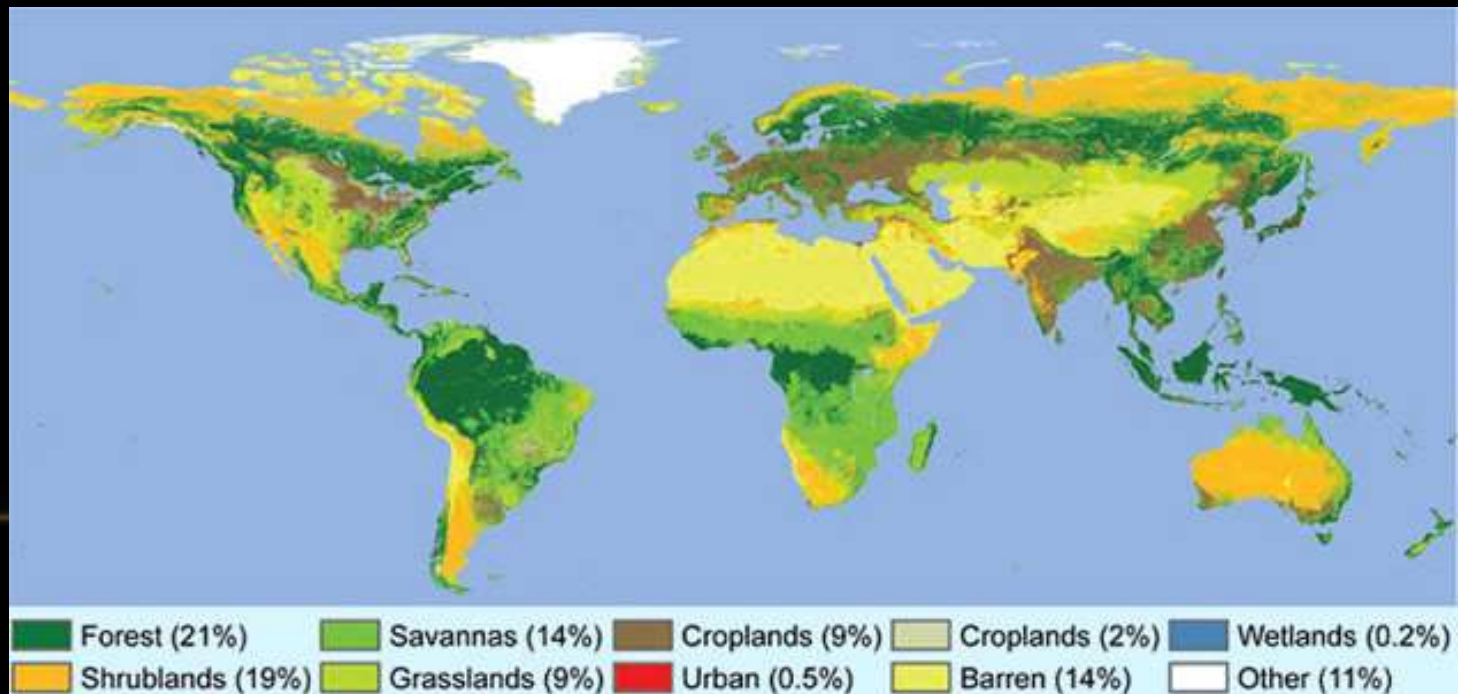
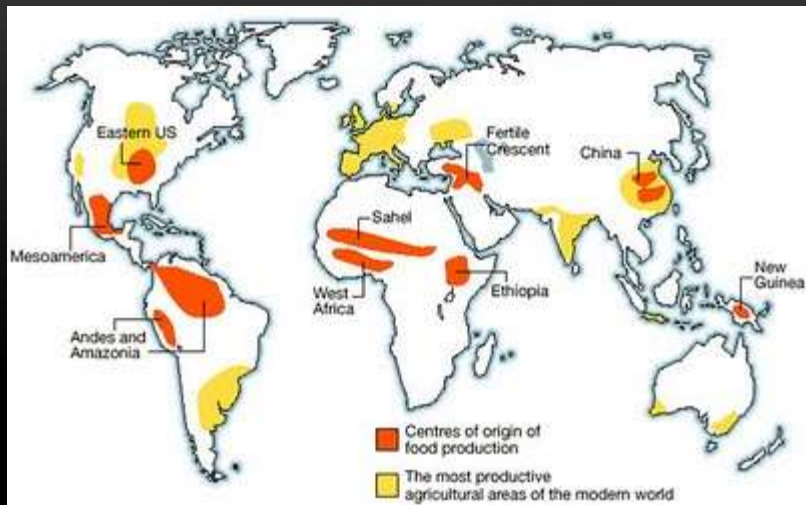

2.2. Kır yerleşmelerinin dünyadaki dağılışı

Geographic distribution of Income: GDP density

(GDP: 1987/89 average, in 1985 constant USD)

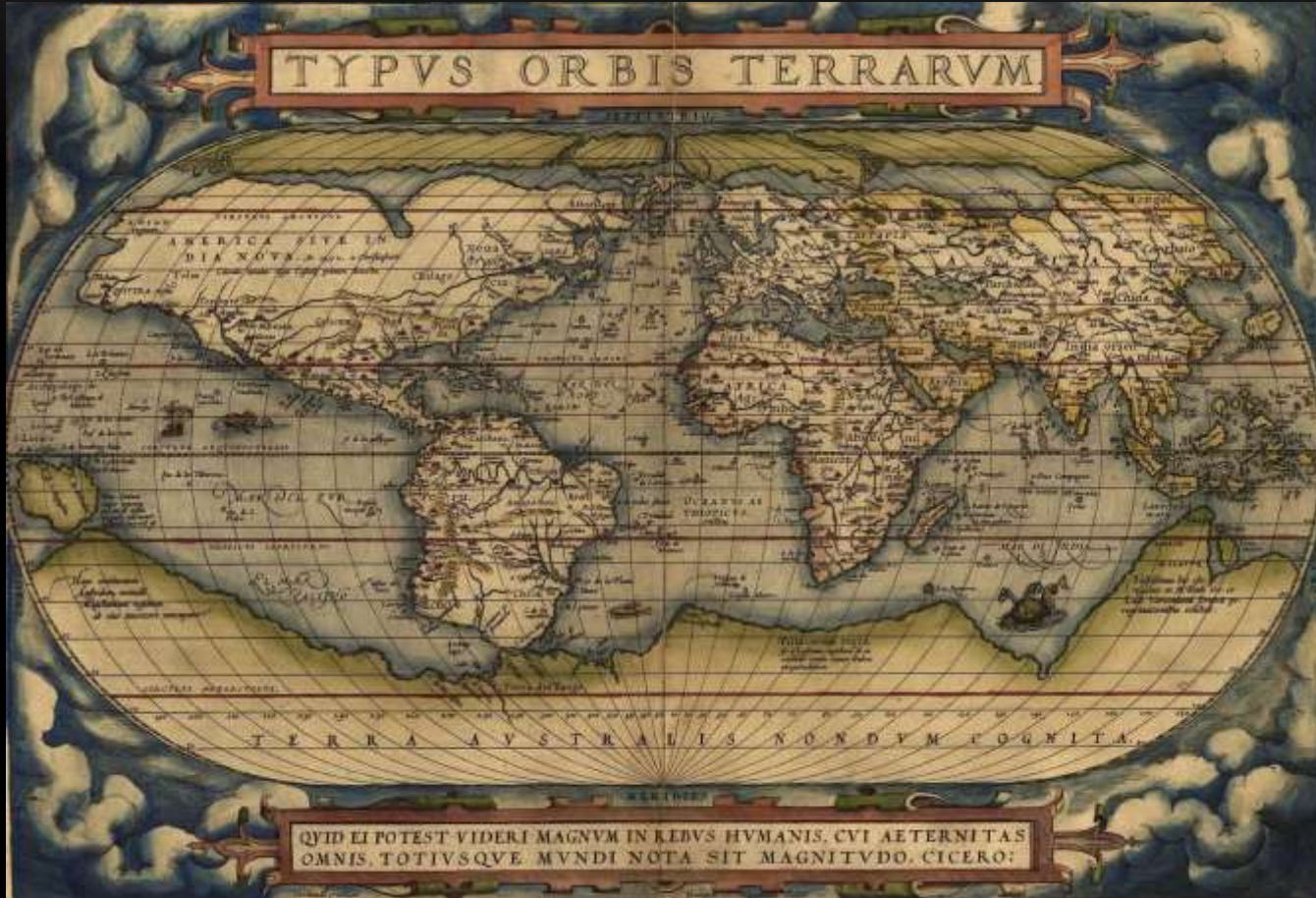

KENT (ŒEHİR) YERLEŒMELERİ

Kent & Œehir ayrımı

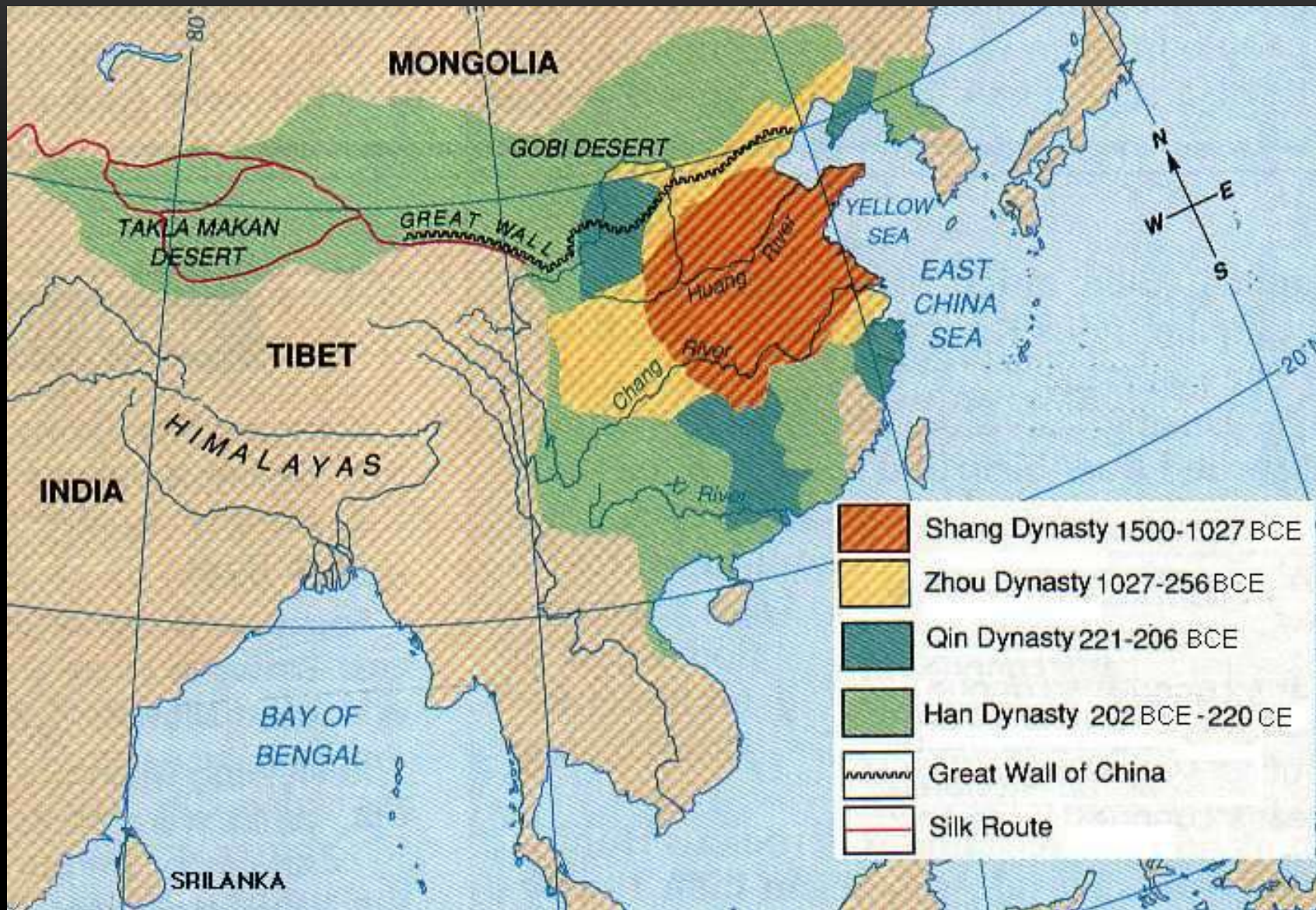

Kentlerin tarihi gelişimi

Çatalhöyük, Konya.

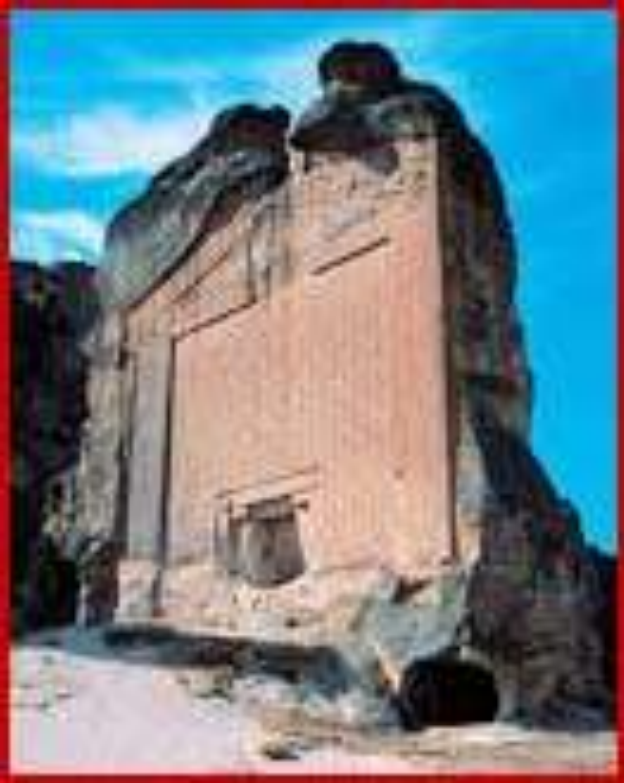

Hattuša, Boğazköy (Çorum).

Tuşpa, Van.

**Yazılıkaya,
Eskişehir.**

Gordion, Ankara

Sard, Manisa

Milet, Aydın.

Bizans Dönemi Yapıları (İstanbul)

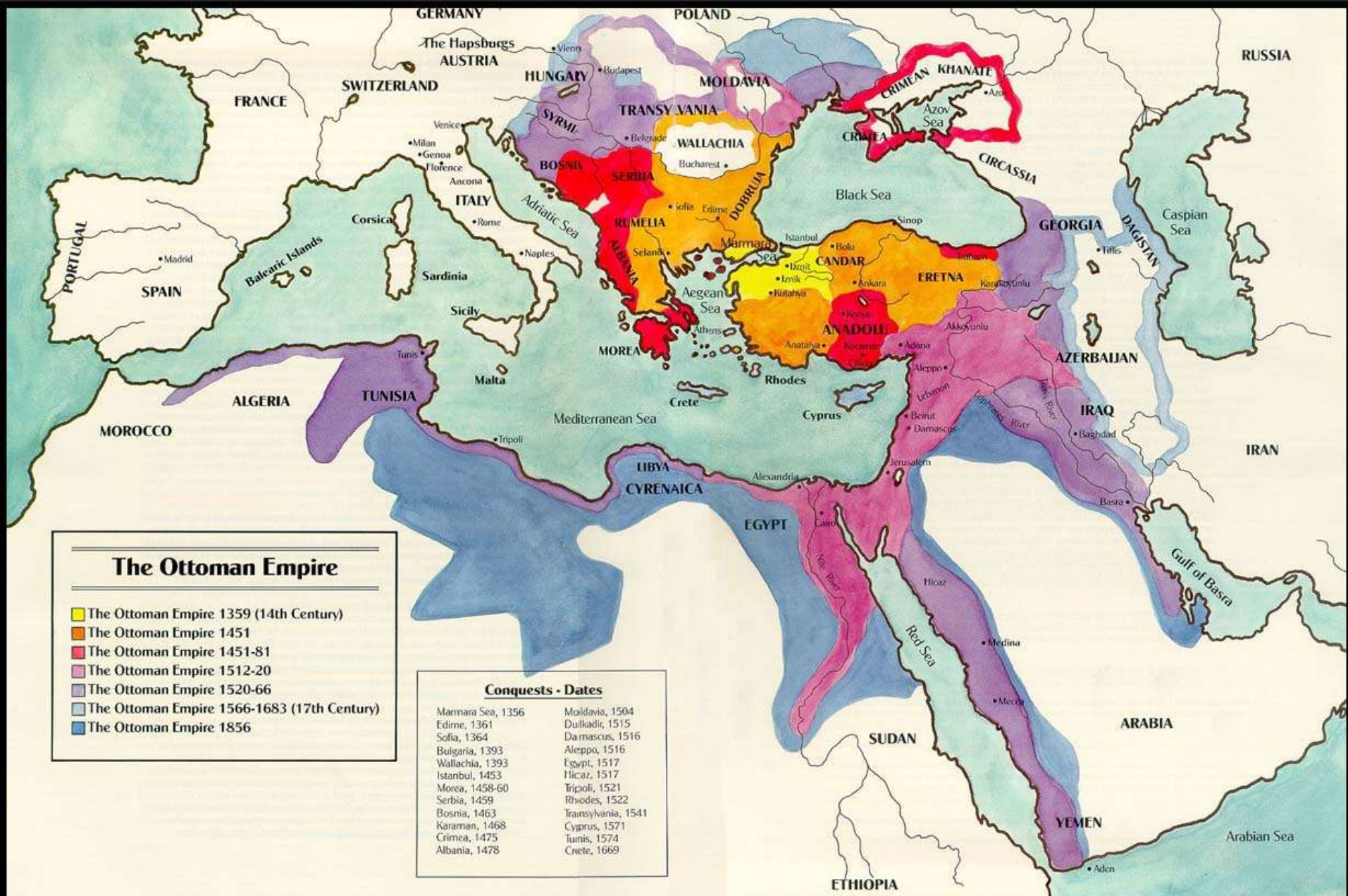

Antik Roma

Selçuklular

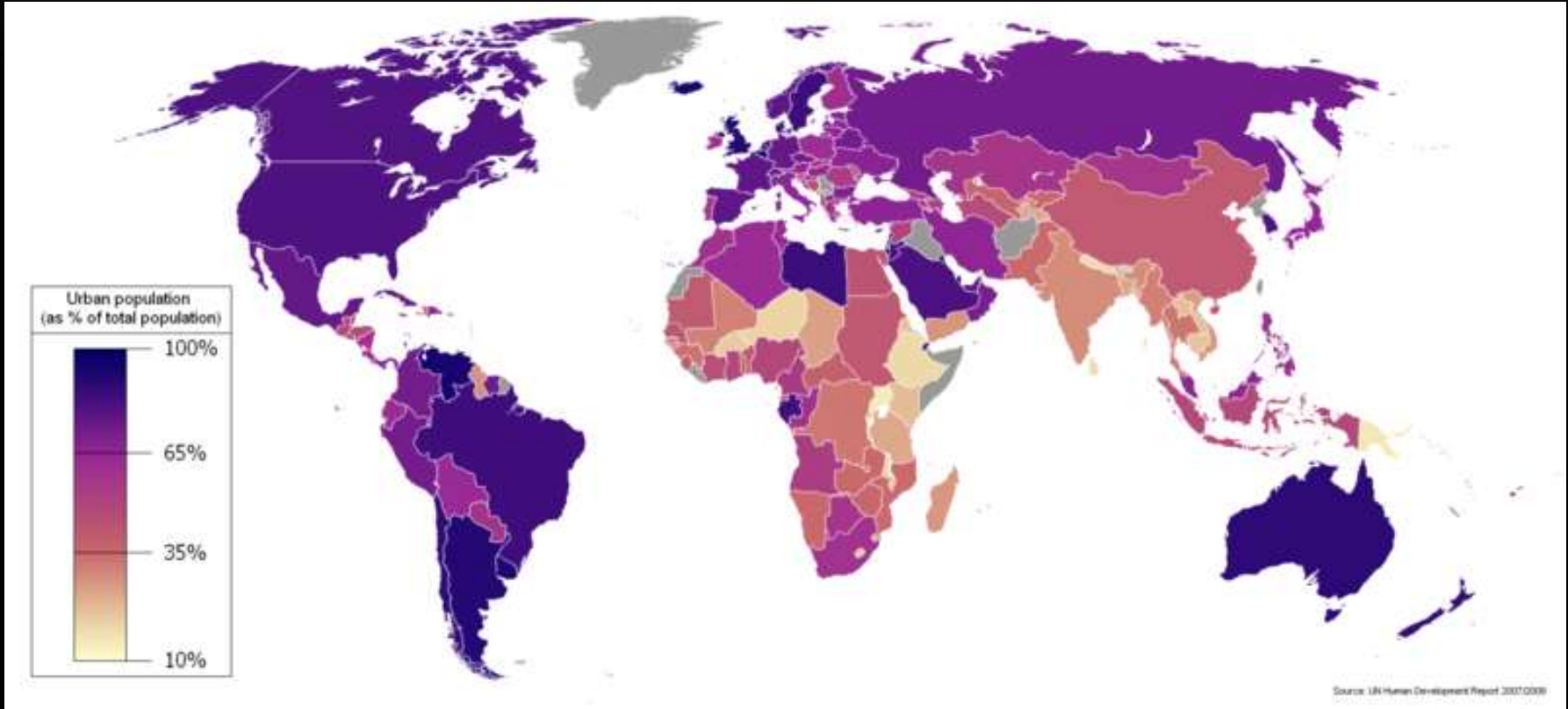

KALABALIK KENTLER

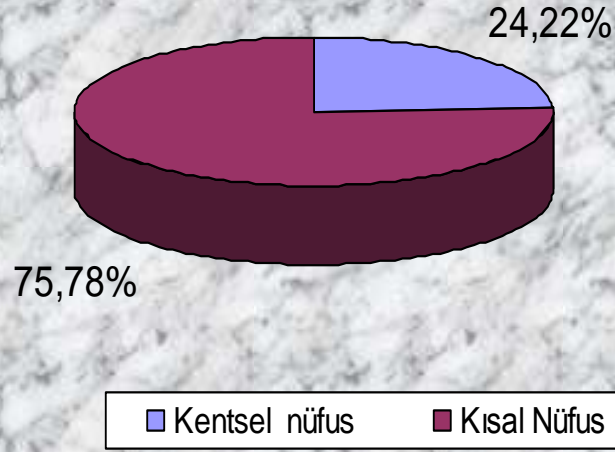
KENT NÜFUSU

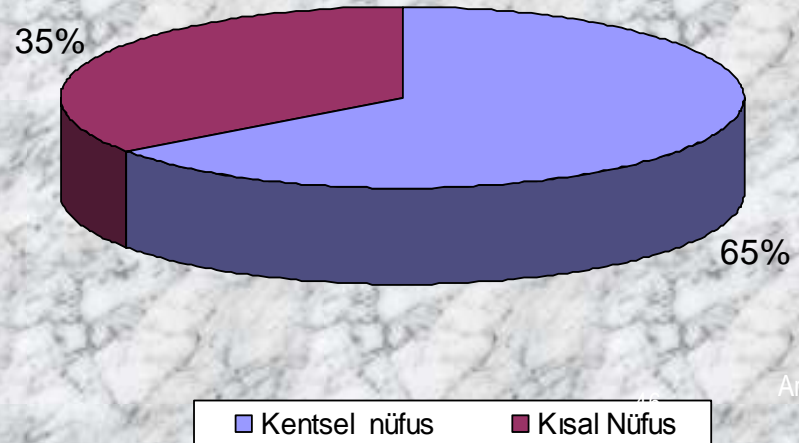
Urban population in 2005 world map

Kırsal-Kentsel Nüfus

1927 Yılı Kırsal-Kentsel Nüfus

2000 Yılı Kentsel-Kırsal Nüfus

Sit & Situasyon

Konum (Situasyon)

Sit

ANTALYAŞEHİRİ

ZONGULDAK.....ŞEHİRİ

İZMİT ŞEHİRİ

KONYA ŐEHRI

ESKİŞEHİR ŞEHİRİ

ÇORLU ŞEHİR

ANKARAŞEHİR

MERSİN ŞEHİRİ

Kentsel Toplanma (Aglomerasyon) ve Toplanma Tipleri

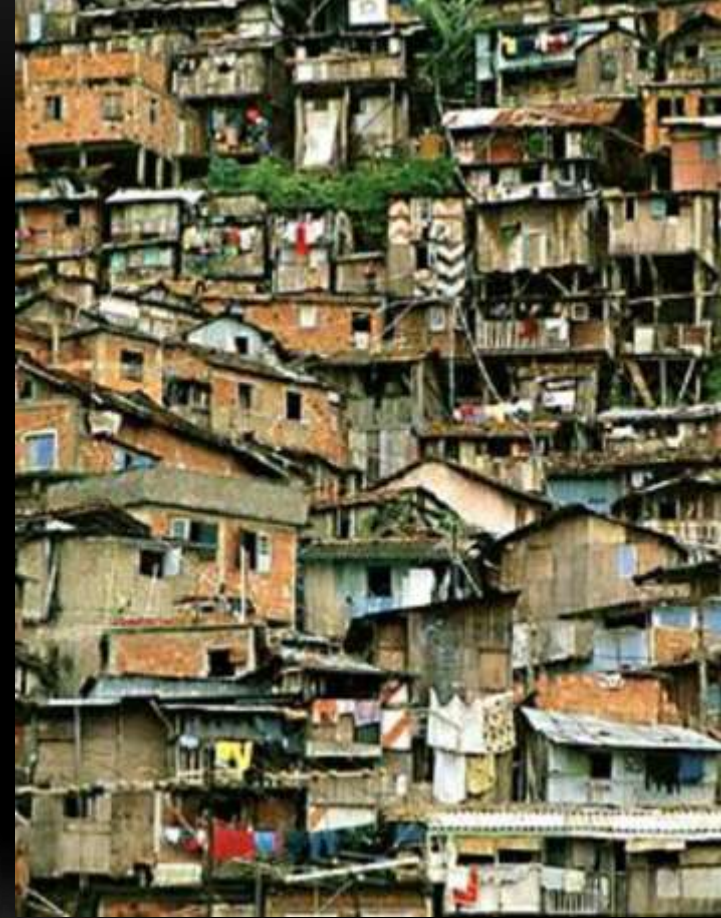

Megapol

3.1. KENTLERİN FONKSİYONLARI VE SINIFLANDIRMASI

Kentlerin beslenmesi
Üretilen mal ve hizmetin pazarlanması

Yerleşmeler

Kır Yerleşmeleri

Devamlı Yerleşmeler

Köy
Çiftlik
Mahalle
Mezra
Divan

Geçici Yerleşmeler

Yayla
Ağıl
Kom
Dam
Oba

Dokularına Göre Kır Yerleşmeleri

Toplu Yerleşmeler

Dağınık Yerleşmeler

Kent Yerleşmeleri

Büyükliklerine Göre

Küçük kent (kasaba)
Orta büyüklükte kent
Büyük kent

Ekonomik Fonksiyonlarına Göre

Tarım
Sanayi ve Madencilik
Turizm
Ticaret ve Liman
Ulaşım

Kültürel Fonksiyonlarına Göre

Üniversite kentleri

İdari Fonksiyonlarına Göre

Başkent

Askeri şehirler

Askeri birlikler

1. Genetik Sınıflandırma

Klasik Devir kentleri
Roma kentleri
Orta Çağ kentleri
Modern kentler

2. Morfolojik sınıflandırma

Dairevi
Çizgisel

3. Biyolojik sınıflandırma

Gelişim evrelerine göre kentler

Köy

Kasaba

Kent

Metropol

4. Genişliğine göre sınıflandırma

5. Nüfusa göre sınıflandırma

Küçük kent 5.000-50.000

Orta büyüklükte kent 50.000-1.000.000

Büyük kent 1.000.000'dan fazla

5. Fonksiyonlarına göre sınıflandırma

FONKSİYONLARI	ÖN PLANA ÇIKAN EKONOMİK FAALİYETLER	GENEL ÖZELLİKLERİ	ÜLKEMİZDEN ÖRNEKLER
TARIM ŞEHİRİ	Asıl fonksiyon tarım ve hayvancılıktır. Hizmet sektörü nüfus ve ticaretin artmasına bağlı olarak değişir.	Tarım alanlarının merkezinde, kavşak noktada yer alır. Tarım ürünlerini işleyecek küçük sanayi tesisleri vardır. Çevre ihtiyaçlarının karşılandığı pazar ile küçük alışveriş merkezleri bulunmaktadır. Ürünleri pazarlayacak ticaret kapasitesine sahiptir.	Tarsus Söke İnegöl

3.1.1. İKTİSADİ FONKSİYONLARINA GÖRE KENT TİPLERİ

TİCARET ŞEHİRİ (Liman-Asıl Ticaret Şehri)

Asıl fonksiyon ticarettir.
Sanayi ve hizmet sektörü
gelişmiştir.

Geniş bir hinterlanda sahip işlek ulaşım yollarının kavşak noktasındadır. Liman şehri olarak gelişmiş korunaklı bir limana sahiptir. Şehrin gelişmesine bağlı olarak değişen orta ya da büyük ölçekli sanayi tesisleri, ticaret mallarının alınıp satıldığı, üretildiği, depolandığı çok sayıda iş yeri, pazar, panayır ve fuarlar, büyük küçük alışveriş merkezleri vardır. İthalat ve ihracat yoğunudur.

Mersin
İstanbul
İzmir
Gaziantep

3.1.1. İKTİSADİ FONKSİYONLARINA GÖRE KENT TİPLERİ

TURİZM ŞEHİRİ

Turizm, ticaret, hizmet faaliyetleri gelişmiştir.

Doğal güzelliklere veya tarihî zenginliklere sahiptir. Gelişmiş ulaşım ağı vardır. Sanayi tesisleri şehrin gelişmesine bağlı olarak değişir. Gelişmiş ticari fuarlar, pazarlar ve alışveriş merkezlerine sahiptir. El sanatları yaygındır.

Antalya
Van
İstanbul
Nevşehir

3.1.1. İKTİSADİ FONKSİYONLARINA GÖRE KENT TIPLERİ

SANAYİ ŞEHİRİ (Maden-Asil Sanayi Şehri)

Asıl fonksiyon sanayidir. Ticaret ve hizmet sektörü gelişmiştir.

Kavşak noktasında ya da bütün ulaşım yollarına yakın bir konumda bulunmaktadır. Maden, enerji kaynağı ve ham maddeye yakındır ya da kolay ulaşılabilir konumdadır. Bir ya da birden fazla gelişmiş sanayi kolu vardır. Ticaret gelişmiştir. İthalat ya da ihracat yoğunudur.

Bursa
İzmit
Manisa
İstanbul
Zonguldak

Madencilik Kentleri
Çeşitli madenlere bağlı olarak gelişen şehirlerdir.

3.1.1. İKTİSADİ FONKSİYONLARINA GÖRE KENT TIPLERİ

SANAYİ ŞEHİRİ (Maden-Asil Sanayi Şehri)

Asıl fonksiyon sanayidir. Ticaret ve hizmet sektörü gelişmiştir.

Kavşak noktasında ya da bütün ulaşım yollarına yakın bir konumda bulunmaktadır. Maden, enerji kaynağı ve ham maddeye yakındır ya da kolay ulaşılabilecek konumdadır. Bir ya da birden fazla gelişmiş sanayi kolu vardır. Ticaret gelişmiştir. İthalat ya da ihracat yoğunudur.

Bursa
İzmit
Manisa
İstanbul
Zonguldak

3.1.2. KÜLTÜREL FONKSİYONLARINA GÖRE KENT TİPLERİ

1. Dini kentler

Mekke-Lhasa

2. Üniversite Kentleri

Göttingen, Oxford, Princeton, Bologna

3.1.3. İDARİ VE SİYASİ FONKSİYONLARINA GÖRE KENT TİPLERİ

Mutlak merkezîyetçi başkentler
Federal merkezîyetçi kentler

WILL SMITH

I
A M
LEGEND

İdari fonksiyon mu yumurtadan
Yumurta mı idari fonksiyondan?

3.1.1. Kentlerin Dağılışı

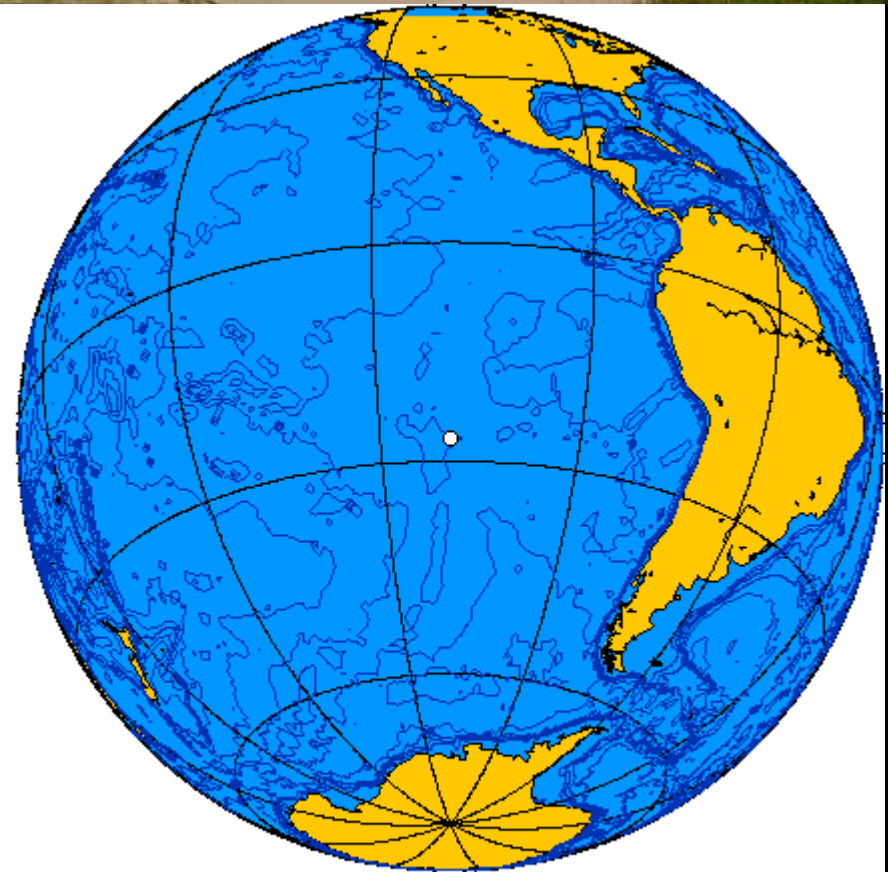
Yatayda dağılım.

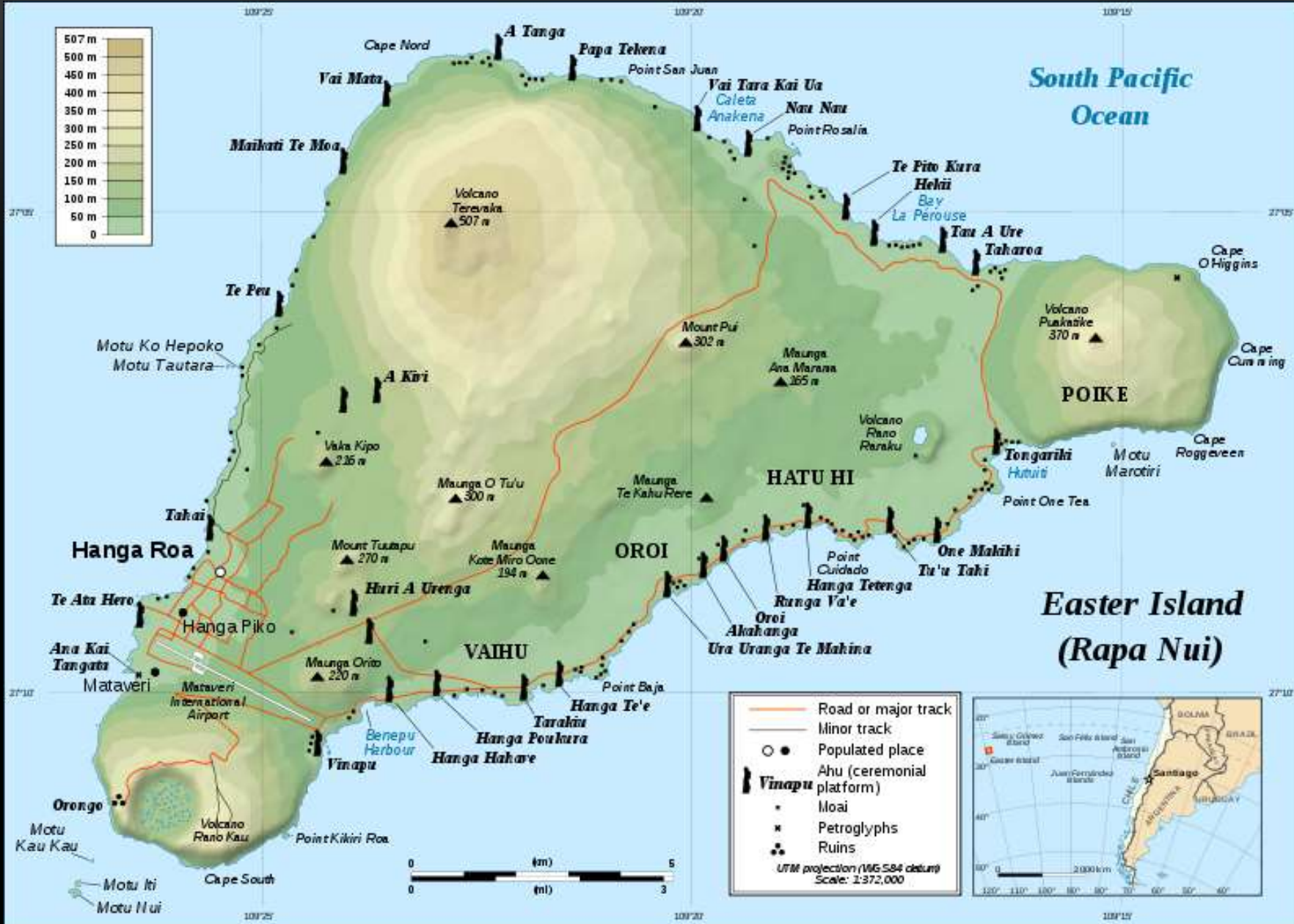

Dikeyde dağılım.

Machu Picchu (Quechua: *Machu Pikchu* [*ˈmɑtʃu ˈpikʃu*], "Old Peaks") is a pre-Columbian 15th-century Inca site located 2,430 metres (7,970 ft) above sea level.^{[1][2]} It is situated on a mountain ridge above the Urubamba Valley in Peru, which is 80 kilometres (50 mi) northwest of Cusco and through which the Urubamba River flows.

Kuş adam

